

10 FOKUS- OMRÅDER

Den juridiske guide til din virksomhed 2022

Pres på forsyningskæderne | Vejen(e) til Net Zero
| Compliance i praksis | Næste skridt for blockchain |
E-handel og platformsregulering | ESG-due diligence
| Bæredygtighed i byggebranchen | Ansvarlig skat
Øgede krav til arbejdsgivere | Udfasning af LIBOR

De globale forsyningskæder ramt af pres og usikkerhed

4-5

Er din virksomhed klar til at møde omverdenens krav om Co2-reduktion?

6-7

Har din virksomhed knækket koden til compliance-arbejdet?

8-9

Er blockchain blevet moden?

10-11

ESG-due diligence – er din virksomhed klar?

12-13

Ansvarlig skat på agendaen

14-15

E-handel og platformsregulering – øget fokus og nye regler

16-17

Bæredygtighed i byggebranchen – galt eller genialt?

18-19

Psykisk arbejdsmiljø, undersøgelser og whistleblowerordninger

20-21

Farvel til LIBOR, velkommen til RFR-renter

22-23

Nyt år, ny lovgivning

2022 ligger foran os. De seneste par år har for alvor understreget, hvor sammenkoblet verden er. På kort tid blev et lokalt virusudbrud til en sundhedskrise, der har budt på globale udfordringer med høj efterspørgsel på knappe ressourcer. Det har krævet handling og har betydet, at vi alle har skullet navigere under omskiftelige forhold.

Det gælder også landets virksomheder, der i vid udstrækning har klaret sig på imponerende vis – og som i dag står et stærkt sted. Klar til at omfavne genåbningen, gribe den fornyede optimisme og opsøge mulighederne, der venter af den globale genstart.

Samtidig er det ikke alt, der vender tilbage til det gamle. For på ganske kort tid er bæredygtighed accelereret helt i top på den globale dagsorden, og på mange fronter må vi forvente at se ind i en foranderlig virkelighed, der bliver ved med at stille større krav til din virksomhed.

I denne rapport bliver du klædt på til morgendagens udfordringer og potentialer. Med afsæt i 10 fokusområder guider vi dig igennem nogle af de juridiske områder, som, vi mener, kan få betydning for din virksomhed i 2022.

Jeg håber, at rapporten giver fornyet inspiration og vil tjene som dit kompas i en fortsat kompleks (juridisk) verden.

Med venlig hilsen

Anders Stubbe Arndal
Managing partner

Anders Stubbe Arndal
Managing partner

Mob. +45 20 44 21 92

Dir. +45 38 77 43 05

asa@kromannreumert.com

Nyhedsservice

Få relevante nyheder og invitationer til arrangementer direkte i din indbakke.

Tilmeld dig her >

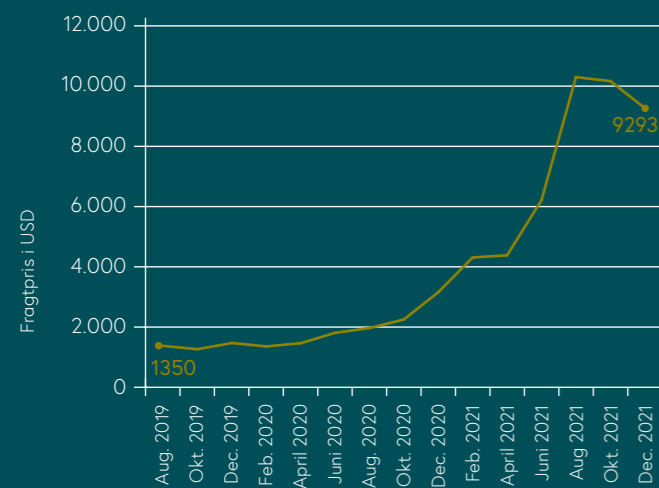

Pres på forsyningskæderne

De globale forsyningskæder ramt af pres og usikkerhed

Som konsekvens af især COVID-19-pandemien er de globale forsyningskæder ramt af stigende pres og usikkerheder. Presset på forsyningskæderne udgør en trussel mod indtjeningen og evnen til at opfylde indgåede kontrakter i en række virksomheder, og en del peger på, at det vil fortsætte ind i 2022. Udviklingen gør det værd at overveje, om din virksomhed juridisk er rustet mod leveringsusikkerhederne på markedet, og hvordan din virksomhed fremadrettet juridisk bedst kan imødekomme de globale flaskehalse.

Globalt indeks over containerfragtpriser fra juli 2019 til december 2021

Kilder: Statista | Jern & Maskinindustrien

Din virksomhed kan imødekomme presset på de globale forsyningskæder

Din virksomhed kan fra en juridisk vinkel på forskellig vis imødekomme de risici, som det øgede pres på forsyningskæderne skaber. Eksempler på de værktøjer, som vi ser anvendt, er øget fokus på force majeure-klausuler, variable prismekanismer og strategisk "dual sourcing", herunder ved opkøb af eller strategiske samarbejder med leverandører og samarbejdspartnere gennem traditionelle M&A-processer.

Ved at håndtere risiciene rigtigt ligger også en mulighed for at stå bedre end konkurrenterne.

Aftalefrihed ved force majeure-klausuler

Force majeure forstås som begivenheder, der er (i) upåregnelige, (ii) udenfor parternes kontrol, og som samtidig derved (iii) hindrer opfyldelse af aftalen. Hvis manglende opfyldelse af en aftale skyldes force majeure, er den part, der ikke opfylder sine forpligtelser, fritaget for ansvar. Der er i udgangspunktet aftalefrihed, når området for en force majeure-klausul aftales, og det vil som leverandør være en fordel at inkludere pandemier og epidemier, men eventuel også prisstigninger over en given procentdel (for eksempel målt op på et anerkendt index) eller generel varemangel.

Hvorvidt presset på forsyningskæderne udgør force majeure er usikkert og en konkret vurdering.

Din virksomhed gør derfor klogt i at have fokus på formulering af force majeure-klausuler og udvide ordlyden heraf.

Vær skarp i supply chain-kontrakter

Udover force majeure-klausulen kan din virksomhed også gøre klogt i at tildele øvrige emner særlig opmærksomhed med henblik på at forebygge uventede forstyrrelser i leveringskæden såsom:

- **Prisfleksibilitet:** Varepriserne kan blandt andet reguleres efter et åben bogs-princip eller efter indekspriser. Hvilket indeks er det rigtige at læne sig op ad for det pågældende produkt? Med hvilken frekvens skal priserne reguleres? Skal der inkluderes et cap over maksimale prisstigninger- eller fald? Og hvis du er indkøber og ikke leverandør, er det måske mere interessant at låse prisen. Når prisklausuler forhandles, ser vi ofte, at kostelementerne i priserne deles op, og der på det grundlag aftales prismekanismer.
- **Ansvarsbegrænsninger:** Når der indtræffer forsinkelser i leverancerne, skal det juridiske ansvar for forsinkelserne placeres. Bærer din virksomhed ansvaret for indtrufne forsinkelser? Og, i givet fald, er ansvaret da begrænset tilstrækkeligt i kontraktens bestemmelser?

- **Insolvens i forsyningskæden:** COVID-19 har medført, at et stigende antal virksomheder er konkurstruede. Hvad sker der, når en virksomhed i forsyningskæden går konkurs? (for eksempel kunde, leverandør eller transportør?) Er der mulighed for at forsikre sig mod dette?
- **Strategisk dual sourcing:** Efter din virksomheds behov kan det være strategisk fornuftigt at overveje dual-sourcing i forhold til virksomhedens leverandører. Bør I operere med en eller flere leverandører? Og hvad er fordelene og ulemperne ved strategien? Skal en leverandør geografisk ligge tættere på jer?
- **Flere restriktioner:** Vi oplever, at der kommer flere og flere restriktioner og ikke kun som følge af COVID-19, men for eksempel også på grund af geopolitiske usikkerheder. Kontrakten bør også tage højde for, hvad der sker, hvis der kommer offentlige restriktioner, eksempelvis eksport-restriktioner.

Alle ovenstående overvejelser bør I tænke ind i hele virksomhedens værdikæde. Hvilken betydning skal for eksempel en underleverandørs forsinkelse eller prisændringer have?

Usikkerheder i supply chain bør tænkes ind i M&A-processer

2021 har været et rekordår for virksomhedshandler. Din virksomheds supply chain risk management kan styrkes ved dual sourcing, der blandt andet kan opnås via et opkøb af eller strategisk samarbejde med et led i forsyningskæden. Usikkerheder i supply chain har allerede i dag og vil formentlig i 2022 fortsat have øget fokus i due diligence processer i forbindelse med opkøb af virksomheder.

Kontakt

Christina Bruun Geertsen
Partner
Dir. +45 38 77 43 26
Mob. +45 20 10 63 69
cbg@kromannreumert.com

Tyge Rasmussen
Partner
Dir. +45 38 77 44 05
Mob. +45 61 63 54 48
trm@kromannreumert.com

Vejen(e) til Net Zero

Er din virksomhed klar til at møde omverdenens krav om Co2-reduktion?

I takt med at klimaet stadigt vinder større indpas i såvel den politiske dagsorden som hos forbrugere, banker og investorer, øges kravet om en ambitiøs strategi for den grønne omstilling. Ellers kan det for din virksomhed betyde mistet terræn, mindre kapital og mistede kunder til konkurrenter, der har forstået omverdenens ønske om et mindsket klimaaftryk blandt virksomheder. Flere og flere banker og investorer tager desuden i dag afstand fra visse brancher, ligesom der med grønne obligationer og andre programmer gives rabat til virksomheder, der lever op til konkrete reduktionsmål eller når forud for definerede mål – alt understøttende de politiske COP-mål om Net Zero.

virksomheder verden over driver deres grønne omstilling gennem målsætninger fastsat ud fra Science Base Target-initiativerne (SBTi)

"I lyset af, hvor afgørende omstillingen til grøn energi kommer til at blive for alle virksomheders vækstmuligheder, beder vi virksomhederne fremlægge en plan for, hvordan deres forretningsmodel skal blive kompatibel med den kommende net zero-økonomi."

Larry Fink, BlackRock

Hvad er målene, og hvad kan gøres?

Net Zero-begrebet stammer fra Parisaftalens mål om at begrænse den globale opvarmning til 1,5°C, hvilket vil kræve en halvering af den samlede globale udledning af drivhusgasser (2018-niveau) inden 2030 – og at verdens udledning af drivhusgasser når Net Zero i 2050.

Net Zero i kontekst af den enkelte virksomhed betyder således, ifølge Science Based Target initiative (SBTi), at drivhusgasudledningen fra den enkelte virksomheds værdikæde (fra start til slut, inklusive underleverandører, ressourcer og bortskaffelse) reduceres i tråd med målene i Parisaftalen således at virksomhedens samlede netto-udledning af drivhusgasser er nul. Den udledning, som ikke kan elimineres af tekniske eller økonomiske grunde, skal neutraliseres eller kompenseres for på anden vis.

Udfordringen er ikke lige stor for alle. Virksomheder i den vestlige verden har langt lettere ved at opnå væsentlige klimaresultater, da de har større mulighed for at få grøn strøm, adgang til støtteprogrammer, og der derudover generelt er et højt teknologisk udviklingsniveau, og forbrugerne har evne og villighed til at betale en høj pris. Derimod er det sværere for virksomheder i udviklingslande, hvor elektriciteten kommer fra det lokale nedslidte kulkraftværk, transporten ud i verden sker med gamle lastbiler, underleverandører ikke har indsigt eller overskud til at tænke på klimadagsordenen, og den lokale regering ikke har økonomi til at støtte den grønne omstilling. Større muligheder øger til gengæld også omverdenens forventninger og krav.

Der er heller ingen tvivl om, at visse industrier har lettere ved at omstille deres produktion til at møde SBTi-kravene end virksomheder indenfor eksempelvis plastik, cement og luftfart. Men alle har mulighed for at gøre noget.

De virksomheder, som endnu ikke er så langt i reduktionen af deres klimaaftryk, vil ofte kunne opnå hurtige gevinster ved at kigge på:

- reduktion af energiforbrug i produktionen ved hjælp af en bedre klimaskal, opdatering af maskiner etc.
- konvertering af den anvendte energi til en mere klimavenlig ressource (eksempelvis etablering af sol-/vindanlæg eller en "grøn" PPA)
- at skifte til mere klimavenlige leverandører og/eller komponenter/materialer
- mulig brug af mere klimavenlige materialer
- valg af mere klimavenlig logistik.

Andre virksomheder ser allerede nu på, hvorledes de i de kommende år kan neutralisere den sidste del af deres udledning via "carbon capture" og lignende initiativer.

Har din virksomhed råd til at forfølge en ambitiøs strategi om Co2-reduktion?

For de fleste virksomheder vil det kræve væsentlige investeringer over tid at opnå noget nær Co2-neutralitet i 2050 – og mange virksomheder gør sig overvejelser om, hvorvidt de har råd til at foretage de nødvendige investeringer.

Med den nuværende udvikling kan spørgsmålet dog hurtigt blive, hvorvidt virksomheden har råd til ikke at foretage sådanne investeringer. Virksomheder, som ikke kommer i gang med den grønne omstilling i tide, kan meget vel komme til at se frem mod højere afgifter, kunder, der søger Co2-neutrale leverancer for at nå egne mål og kundekrav samt potentiel investorfugt. Danske institutionelle investorer er allerede godt i gang med at ekskludere en række brancher og sætter tillige krav til tiltag og rapportering. Et eksempel er denne udtalelse af Bo foged, Group CEO hos ATP:

"All companies in ATP's investment portfolio must deliver Co2 data for their entire value chain in 2025 at the latest."

Det synes efterhånden ikke at være muligt at gå under radaren, da der udarbejdes flere og flere ESG-ratings med fokus på netop den enkelte virksomheds klimaaftryk, ligesom flere og flere banker er begyndt at lave egne ESG-ratings på deres erhvervs-kunder. Virksomheder er således tvunget til at forholde sig til den grønne virkelighed – om de vil det eller ej.

Kontakt

Jan Hvarre
Partner

Dir. +45 38 77 43 38
Mob. +45 20 19 74 23
jhv@kromannreumert.com

Jens Blomgren-Hansen
Partner

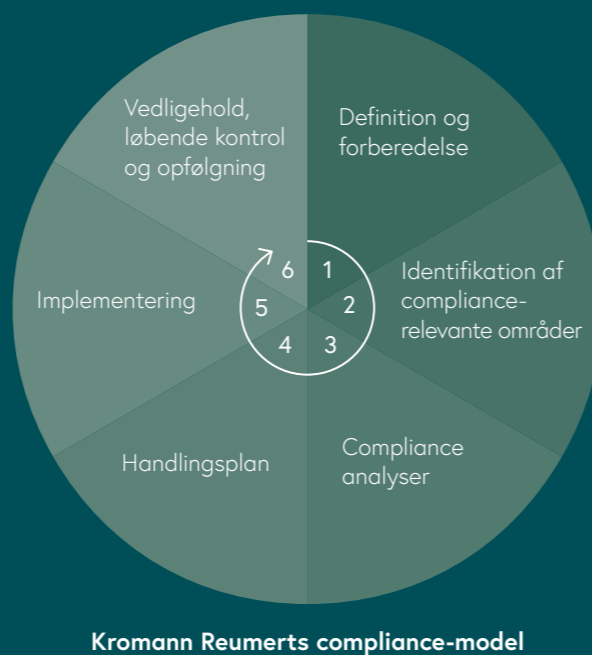
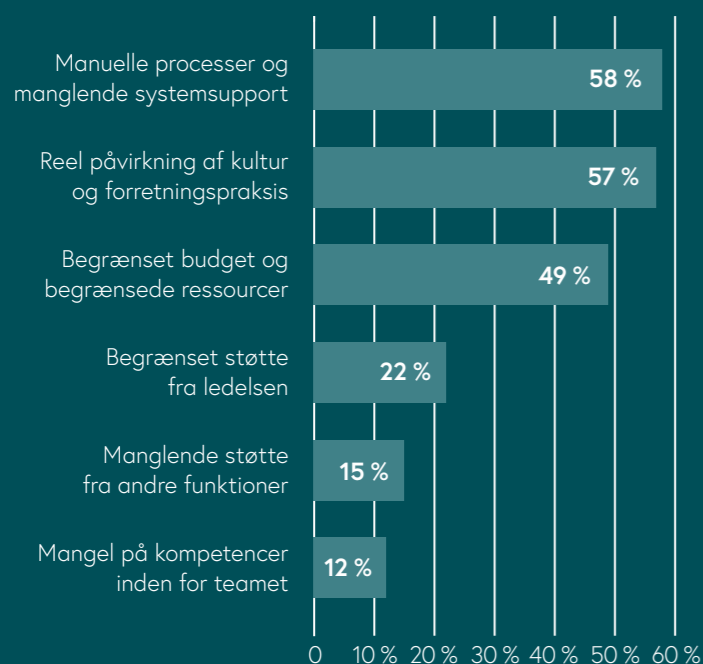
Dir. +45 38 77 43 09
Mob. +45 24 86 00 76
jbh@kromannreumert.com

Har din virksomhed knækket koden til compliance-arbejdet?

Compliance er de seneste år for alvor kommet på dagsordenen i organisationer i takt med en stadig mere omsiggribende regulering med indbyggede rapporteringskrav. Manglende compliance medfører ikke kun en række økonomiske risici, men kan også medføre alvorlig skade på organisationens omdømme. For at arbejde med begrebet i praksis er det dog vigtigt at forstå, hvad det betyder, og hvilke tilgange du kan agere ud fra i arbejdet med at implementere compliance i din organisation.

Hvad er de største udfordringer for Ethics & Compliance-teamet?

Valg af compliance-tilgang

Compliance betyder "overholdelse af regler". Men compliance er et dynamisk begreb, og det betyder, at definitionen er flydende. Ledelsen i virksomheden bør fastlægge det overordnede ambitionsniveau for, hvad organisationen ønsker at fokusere på, før et compliance-projekt iværksættes.

Der sondres overordnet mellem tre compliance-tilgange:

- Ved den *restriktive tilgang* er målsætningen, at samtlige juridiske krav skal overholdes. Denne tilgang bliver ofte anvendt i den finansielle sektor, forsyningssektoren og medicinalindustrien, der alle tre er stærkt regulerede sektorer.
- Ved den *risikobaserede tilgang* fokuseres compliance-indsatsen ud fra en risikovurdering, og organisationen målretter derved indsatsen på de heraf forhåndsvurderede (høj)risikoområder.
- Ved den *etikbaserede tilgang* pålægger organisationen ikke alene sig selv at overholde retsreglerne, men tillige at overholde visse etiske regelsæt, som organisationen selv har formuleret eller tilsluttet sig. Denne tilgang er i høj grad baseret på selvregulering i adfærdskodekser samt frivillig efterlevelse af (branche)standarder.

De forskellige compliance-tilgange kan også kombineres. Alt efter organisationens aktiviteter og disses kommercielle betydning, kan organisationen eksempelvis vælge at anvende den restriktive tilgang i særligt vigtige sager, men derimod en mere risikobaseret tilgang i øvrige sager eller områder.

Ledelsesmæssig forankring og opbakning

En solid ledelsesmæssig forankring og opbakning er helt afgørende for vedvarende sikring af compliance i organisationen. Bestyrelsen bør have til opgave at udstikke de overordnede målsætninger for organisationens compliance og etablere fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller. Bestyrelsens rolle vil ofte være tilsynsførende. Direktionen bør have til opgave at udforme og iværksætte konkrete tiltag og implementere en compliance-procedure, som opfylder bestyrelsens målsætninger.

Kromann Reumerts compliance-model

Der stilles store krav til strukturen, når en organisation ønsker at indlede et compliance-forløb. Strukturen skal ses som et værktøj til at huske alle nødvendige skridt, herunder at der bliver taget højde for alle relevante områder, og at fremdriften holdes i snor.

I Kromann Reumerts compliance-model tager vi afsæt i følgende 5 faser:

Fase 1 | Her defineres projektet, og forberedelserne sættes i gang. Organisationen bør skabe en vision og et mål for projektet. Derudover bør budgetter og ressourcer klarlægges, ligesom en tidsplan skal udarbejdes. Organisationen skal i denne fase identificere, hvilke regelsæt der skal tages højde for i forhold til ønsket om compliance.

Fase 2 | Her identificeres de relevante forretningsområder og arbejdsprocesser, som er relevante for lovgivningens rammer. I denne fase kan organisationen vælge at have fokus på reglerne, processerne, systemerne eller en kombination.

Fase 3 | Her foretages compliance-analysen. Organisationen skal kritisk vurdere, om de nuværende processer og fremgangsmåder er i overensstemmelse med reglerne, og en analyse af eventuelle mangler foretages.

Fase 4 | Her udarbejdes en handlingsplan, som detaljeret klarlægger og prioriterer fokusområderne, og som kan lægges til grund for den videre proces.

Fase 5 | Her implementerer organisationen sin handlingsplan. Det kan indebære udarbejdelse af relevante dokumenter og implementering af eventuelle nye processer og systemændringer. Derudover bør organisationen sætte fokus på undervisning af ansatte.

Når alle faserne er gennemført, skal organisationen huske at vedligeholde compliance-arbejdet. Der kan passende ske opfølgning på projektet hver 3. 6. og 12. måned. Organisationen skal være opmærksom på, at compliance-arbejde er dynamisk, og at ændringer i lovgivningen kan medføre ændringer i compliance-projektet.

Kontakt

Jens Munk Plum
Partner
Dir. +45 38 77 44 11
Mob. +45 21 21 00 22
jmp@kromannreumert.com

Heela Lakanval
Senioradvokat
Dir. +45 38 77 46 61
Mob. +45 61 55 21 94
hlv@kromannreumert.com

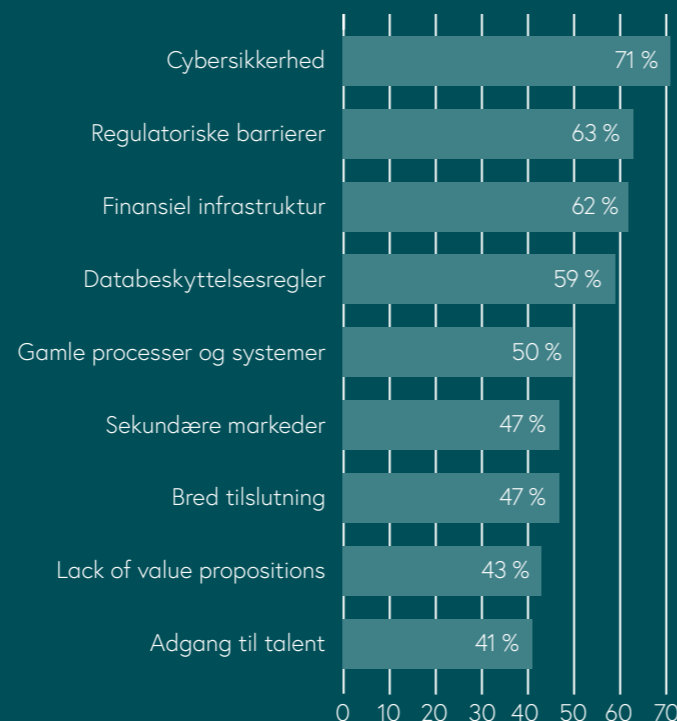
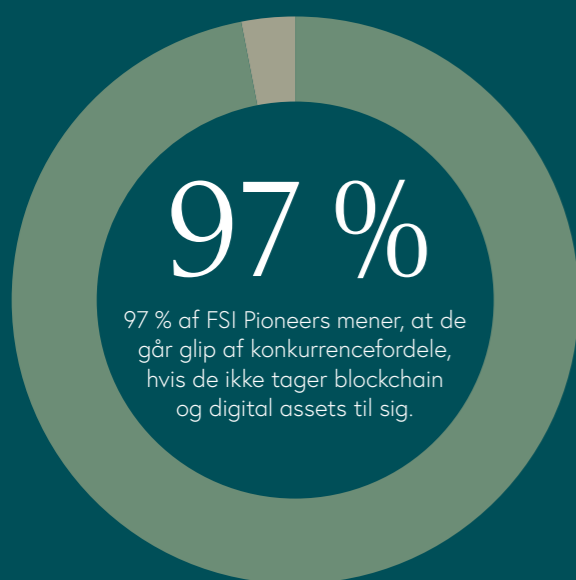

Næste skridt for blockchain

Er blockchain blevet moden?

Fra FinTech til mainstream? De finansielle brancher er for alvor ved at tage teknologien til sig – mens andre sektorer, heriblandt life science-industrien gør antrit til for alvor at komme ombord, da teknologien spås at have stort potentiale i forhold til fremtidens medicinske forsyningskæde. Hvad er muligheder og risici, og hvordan kommer virksomhederne bedst i gang?

De væsentligste barrierer for digital assets

Financial Services Industry Pioneers: "Adspurgte, som allerede nu bruger blockchain-løsninger i produktionen og/eller har digitale aktiver assets som en integreret del af deres forretningsaktiviteter".

Kilde: Deloitte's 2021 Global Blockchain Survey

Blockchain har i en årrække været spået til det helt store gennembrud. Selvom teknologien løbende er blevet forbedret og udbredt, har den imidlertid endnu ikke vundet indpas hos mange virksomheder.

Teknologien besidder imidlertid et enormt potentiale med en lang række anvendelsesmuligheder på tværs af forretningsområder og sektorer – til gavn for både virksomheder og kunder.

Teknologiske kvantespring

Blockchain indeholdt tidligere en række børnesygdomme, som i vidt omfang nu er udbedret. Udviklingen af blockchain har medført, at skalering ikke længere udgør samme udfordring. Tidligere kunne blockchains håndtere cirka 15-20 transaktioner i sekundet, i dag findes blockchains, som kan håndtere flere tusinde transaktioner i sekundet.

Senest er blockchain blevet udskældt på grund af dets høje energiforbrug. Udviklingen af Proof-of-Stake fremfor Proof-of-Work – som Bitcoin er baseret på – medfører imidlertid en formindskelse af blockchainens energiforbrug med op til 99,95 %. Blockchains udgør dermed ingen forhindring for virksomheders grønne omstilling.

Udbredelsen af udbydere, der tilbyder Blockchain-as-a-Service (Baas) med ovenstående elementer, medvirker til, at blockchain er blevet mere attraktivt for en bredere vifte af virksomheder. Et eksempel er blockchain-virksomheden 'Concordium', der er fokuseret på compliance og energieffektivitet samt lave, stabile transaktionsomkostninger.

Tegn på modning i branchen

Den teknologiske udvikling har desuden medført, at mange nationalbanker er ved at udvikle såkaldte Central Bank Digital Currencies (CBDC), der er nationalbanks-udstedt valuta baseret på blockchain.

Den stigende interesse for blockchain illustreres også ved EU-Kommissionens forslag til forordning for markedet for kryptoaktiver ('MiCA'). Forordningen indeholder regulering af kryptoaktiver og er derved med til at legitimere eksistensen og anvendelsen af kryptoaktiver samt den bagvedliggende blockchain-teknologi.

Tidligere undersøgelser har vist, at de to største hindringer for udbredelsen af blockchain har været regulatorisk usikkerhed og manglende tillid blandt brugerne. Udstedelsen af CBDC'er samt et regulatorisk landskab bydes velkommen, da de imødekommer disse tidligere hindringer og understøtter modningen og de fordele, som blockchain indeholder.

Anvendelighed inden for life science-industrien

Selvom blockchain hidtil primært er blevet benyttet af finansielle virksomheder, har blandt andet life science industrien længe udvist interesse for teknologiens muligheder. Fordelene ved blockchain i form af forbedret samarbejde, tillid, sporbarhed og kontrol, gør teknologien særligt anvendelig for aktiviteter såsom kliniske forsøg, styring af forsyningskæder samt opbevaring og behandling af sundhedsdata.

Blockchain forekommer som en særligt velegnet løsning i kampen mod forfalskede lægemidler. Eftersom dataene i blockchain hverken kan slettes eller ændres, kan teknologien desuden være med til i højere grad at sikre sporbarheden af de enkelte lægemiddelpakninger igennem hele forsyningskæden. Lignende EU-retlige krav til sporing af medicinsk udstyr er for nylig blevet introduceret, hvor blockchain også kan vise sig relevant.

Anvendelsen af blockchain indenfor life science-industrien afføder imidlertid en række juridiske spørgsmål, der må overvejes forud for en eventuel implementering, herunder særligt i forhold til GDPR, lægemiddellovgivningen og MDR-forordningen.

Blockchain kan anvendes af både private og offentlige virksomheder og forudsætter altid samarbejde mellem flere aktører. Et effektivt samarbejde stiller blandt andet krav om en god og hensigtsmæssig samarbejdsaftale, der tager højde for en række elementer, herunder ansvar, sikkerhed, serviceniveauer og håndtering af IP-rettigheder.

Kontakt

Torben Waage
Partner
Dir. +45 38 77 45 60
Mob. +45 40 61 08 86
tw@kromannreumert.com

Oliver Machholdt
Partner
Dir. +45 38 77 46 06
Mob. +45 61 20 11 74
omh@kromannreumert.com

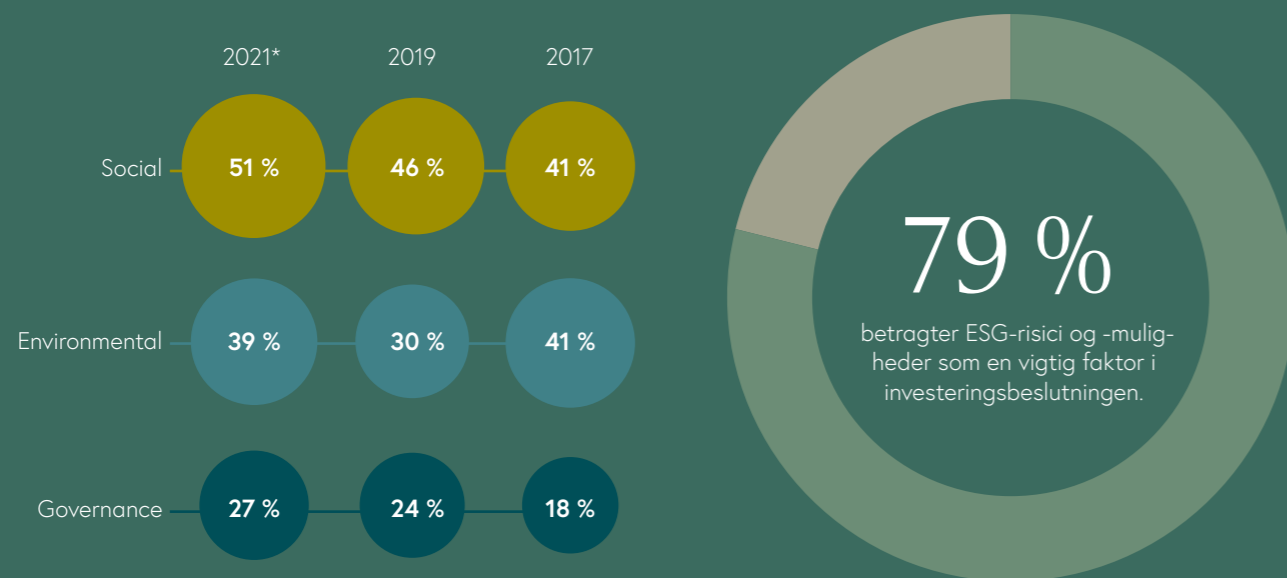

ESG-due diligence

ESG-due diligence – er din virksomhed klar?

ESG er kommet for at blive. Det efterspørges af investorer, kunder, medarbejdere m.fl. Med ESG-due diligence kan du afdække, om din virksomhed er klar til nutidens ESG krav, og identificere ESG-muligheder, som kan give en endnu bedre og mere bæredygtig forretning.

"S" i ESG er stadig den største udfordring

Kilder: The ESG Global Survey 2021 | PwC 2021 Global Investor Survey

Hvad er ESG?

Forkortelsen ESG står for "Environment, Social, Governance". Begrebet blev udviklet til den finansielle sektor i et forsøg på at definere nogle parametre for bæredygtige investeringer. Sidenhen er ESG blevet mainstream og bruges nu i flæng for alle former for bæredygtige initiativer og tiltag.

I dag har ESG betydning for alle virksomheder, og gennem forskellige reguleringsmæssige tiltag har det fået en mere fast form. ESG forstås således som en virksomheds aftryk på samfundet – "inside out" – det vil sige på klima, miljø, sociale og regulatoriske forhold. Det dækker samtidig over samfundets aftryk på virksomheden – "outside in" – det vil sige virksomhedens afhængighed af ydre faktorer, såsom adgang til råstoffer, kvalificeret arbejdskraft, et fungerende og korruptionsfrit samfund, osv.

Mange steder forveksles ESG med klimamæssig bæredygtighed, men det er kun ét af elementerne i ESG ("Environment"). ESG er langt bredere end dét og dækker for eksempel også over arbejdstager- og menneskerettigheder, databeskyttelse, diversitet og inklusion ("Social") og mere traditionelle compliance-emner, såsom anti-hvidvask, sanktioner og anti-bestikkelse, som alt sammen falder under kategorien "Governance" sammen med anbefalinger til god og transparent selskabsledelse.

Hvad betyder ESG for danske virksomheder?

At ESG er blevet mainstream betyder, at virksomheder i større og større grad bliver mødt af krav om rapportering, oplysning og målsætninger for, hvordan deres virksomhed klarer sig i forhold til forskellige ESG-indikatorer. Nogle af disse krav følger direkte af ny lovgivning – for eksempel Forordningen om Bæredygtig Finansiering (SFDR) og EU's bæredygtigheds taxonomy. Andre stilles af investorer eller långivere, medarbejdere eller kunder.

Konsekvensen er, at virksomheder er nødt til at forholde sig proaktivt til ESG. Både for at overholde gældende lovgivning, men også for at være på forkant med udviklingen og sikre sig de bedste talenter og forretningsmuligheder, herunder den mest fordelagtige finansiering.

Samtidig er det ikke en mulighed at springe over, hvor gærdet er lavest – anklager om såkaldt greenwashing kan være meget ødelæggende for en virksomheds omdømme.

Hvorfor ESG-due diligence?

ESG-due diligence er en proces, hvor en virksomheds ESG-profil gennemgås – fra produkter til produktionen, medarbejderne og deres arbejdsforhold, data- og affaldshåndtering, leverandører, forhandlere og kunder, den ledelsesmæssige organisering osv. Formålet er at vurdere, hvordan en virksomhed er stillet i forhold til at overholde gældende og fremtidige regler – og formulere forslag til forbedring i form af nye tiltag, såsom politikker og procedurer, aftalevilkår med tredjeparter, produktion, drift og rekruttering. Flere og flere investorer efterspørger en ESG-vurdering ved køb og salg af og/eller investering i virksomheder som supplement til deres kommercielle og juridiske due diligence for at opnå et så præcist risiko- og mulighedsbillede som muligt.

ESG-due diligence foretages også af andre grunde og i andre sammenhænge, for eksempel fordi ledelsen eller ejerne ønsker at gøre en virksomhed mere bæredygtig for at høste de muligheder, det kan give – og måske endda en konkurrencemæssig fordel ikke bare i forhold til salg, men også rekruttering af medarbejdere og bedre finansieringsmuligheder- og vilkår. Det er en opgave, som mest effektivt indledes med en grundig afdækning af virksomhedens ESG-status.

De fleste virksomheder har allerede implementeret tiltag, der falder ind under ESG – f.eks. en whistleblower-ordning, diversitets- eller anti-bestikkelsespolitik – og dette vil selvsagt være et naturligt sted at starte. Derfra kan øvelsen bredes ud til de områder, der vurderes at være mest relevant for den konkrete virksomhed. Er din virksomhed klar til ESG-due diligence?

Kontakt

Maria Holst Levin
Partner

Dir. +45 38 77 43 90
Mob. +45 24 86 00 01
mln@kromannreumert.com

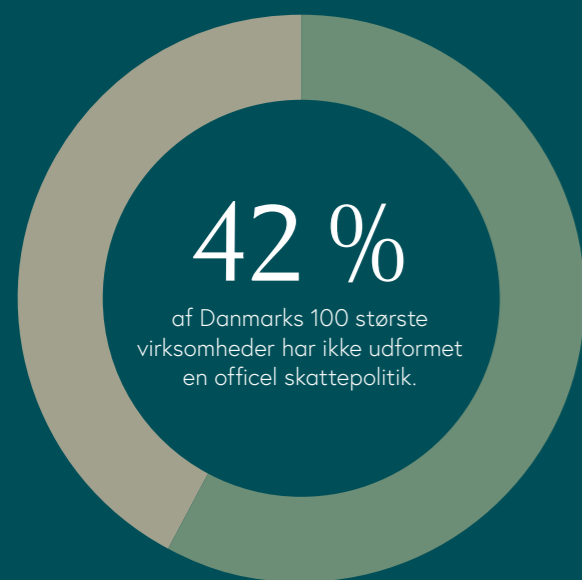
Laura Nelson Marusic
Senioradvokat

Dir. +45 38 77 45 85
Mob. +45 51 38 15 50
lnm@kromannreumert.com

Ansvarlig skat på agendaen

Virksomhedernes skatteadfærd fylder i den offentlige debat, og "tax governance" har fast plads i bestyrelsernes årshjul. Investorer og interesseorganisationer vedtager skattekodeks, og i det hele taget er skat i fokus som aldrig før. Men hvad dækker begrebet "ansvarlig skat" egentligt over, og hvordan udformer og håndhæver virksomheder deres skattepolitik?

Holdninger til selskabsskat

Øget fokus

Den øgede fokus på ansvarlig skat kommer på baggrund af offentlighedens stigende interesse for virksomhedernes skattebetalinger.

Senest har vi i relation til corona-hjælpepakkerne set en offensiv mediedækning af modtagervirksomhedernes strukturer, herunder særligt deres forbindelse til ejerselskaber i skattelylande.

Investorer og indkøbere stiller også stigende krav til virksomhedernes skatteansvar. En række pensionskasser har underskrevet et skattekodeks med principper for blandt andet skatteplanlægning og transparens. Flere kommuner har underskrevet et charter for "skattelyfri kommune" og arbejder aktivt for at stoppe handel med virksomheder, som anvender skattely. Senest har *Aktive Ejere* lanceret et skattekodeks for sine medlemmer.

Hvad indebærer ansvarlig skat?

Der er ingen eksakt definition på "ansvarlig skat". Der er dog konsensus om, at ansvarlig skat indebærer, dels at virksomheden vedtager og offentliggør en skattepolitik, dels at den er åben om sine skatteforhold – eksempelvis ved at anvende transparente selskabsstrukturer.

Generelt er ansvarlig skat et opgør med skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning og stiller krav om, at virksomhederne ikke alene forholder sig til lovens grænser, men også til skattens moralske dimension og til at yde et rimeligt bidrag til det samfund, de opererer i.

Der er ingen "regler" for, hvad skattepolitikken skal indeholde, men en gennemgang af de største danske virksomheders skattepolitikker viser, at den ofte adresserer:

- Compliance og transparens
- Skatteincitament og skatteplanlægning
- Samarbejde med skattemyndigheder på tværs af jurisdiktioner
- Værdiskabelse for aktionærer

Skattepolitikken skal ikke blot udarbejdes, men implementeres og udleveres i virksomhedens hverdag. Virksomheden kan med fordel indarbejde processer for indarbejdelse og løbende opfølgning og kontrol af skattepolitikens efterlevelse i praksis. Et konkret eksempel er fastlæggelse af processer for håndtering af skattesager, både når skattemyndighederne starter en kontrol og virksomheden kommer i offentlighedens søgelys.

Kom godt i gang

Komiteén for God Selskabsledelse anbefaler, at bestyrelsen godkender en skattepolitik. Hvordan skattepolitikken udformes, tager Komiteén ikke nærmere stilling til, og det er op til den enkelte virksomhed at udforme en relevant skattepolitik. Det er under alle omstændigheder ikke nok at udarbejde en formel skattepolitik – den skal også implementeres, kommunikeres og udleveres, også så virksomhedens stakeholders kan se, at der er realitet i politikken.

Oxfam IBIS (en organisation, der blandt andet arbejder for ansvarlig skat) nævner i en rapport fra september 2020 følgende fordele ved at have en gennemarbejdet skattepolitik:

- Den skaber klarhed om skattepolitikken inden for organisationen på tværs af forretningsenheder.
- Den afstemmer forventningerne på tværs af forskellige skatteafdelinger i organisationen.
- Den sætter forventninger til medarbejderne.
- Den mindsker risikoen for, at virksomheden får et dårligt omdømme på grund af skatteforhold.
- Den øger forhandlingsstyrken i skattesager.

Der er ingen tvivl om, at ansvarlig skat bør have en fast plads i årshjulet hos bestyrelserne og ledelsen i øvrigt i større virksomheder.

Kontakt

Arne Møllin Ottosen
Partner
Dir. +45 38 77 44 66
Mob. +45 20 19 74 62
ao@kromannreumert.com

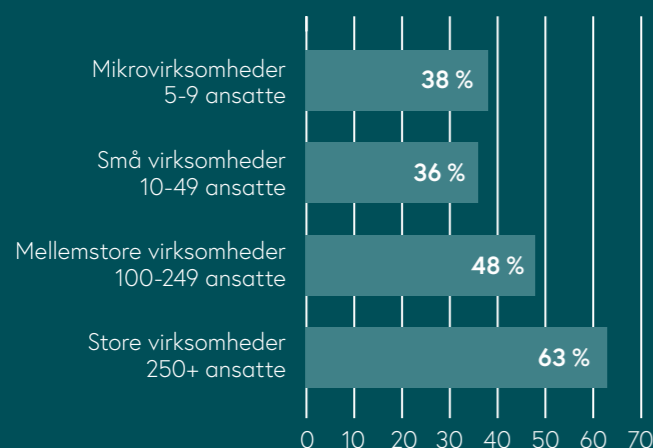
Lenni Hangaard Jensen
Advokatfuldmægtig
Dir. +45 38 77 12 28
Mob. +45 24 86 01 27
lehj@kromannreumert.com

E-handel og platformsregulering – øget fokus og nye regler

Både i Danmark og i EU har der i 2021 været et væsentligt fokus på e-handel og regulering af de handelsplatforme, der bliver mere og mere udbredte. Dette fokus fortsætter ind i 2022, hvor blandt andet nye regler om køb af digitalt indhold finder sin vej ind i den danske købelov med opdaterede regler om forbrugerkøb. I EU er der fortsat forhandlinger om indholdet af en ny lovpakke bestående af blandt andet Digital Services Act og Digital Markets Act, der skal være med til at skabe et sikkert digitalt univers og at sikre lige vilkår på det digitale indre marked. Uanset om din virksomhed beskæftiger sig med e-handel eller platforme, er der altså al god grund til at holde øje med, hvordan udviklingen gør sit indtog i dansk ret.

E-salg i virksomheder fordelt på størrelse 2021

E-salg på tværs af webshops, online markedspladser og EDI (Electronic Data Interchange).

Digital platform

"... en digital tjeneste, der letter interaktionen mellem to eller flere forskellige, men indbyrdes afhængige sæt af brugere (hvad enten de er virksomheder eller enkeltpersoner), der via tjenesten interagerer sammen over internettet".

Digital handel er et område i fortsat vækst. Det nødvendiggør et fortsat stigende fokus på, hvordan vi agerer i det digitale univers. Fra lovgivers side er der et tilsvarende stigende fokus på, hvordan rimelige og lige vilkår sikres for de forskellige aktører på det digitale marked.

Dette fokus har inden for de seneste år materialiseret sig i flere EU-direktiver, der sigter mod digitalt indhold og det digitale marked. En del af disse direktiver er nu blevet implementeret i dansk ret – og yderligere ny regulering ventes at komme.

Digitalt indhold har fået plads i købeloven

Et eksempel på det digitale fokus findes i de nye regler i købeloven, der trådte i kraft pr. 1. januar 2022. De nye regler er baseret på et EU-direktiv og findes navnlig i købelovens særlige regler om forbrugerkøb.

Det særlige ved de nye regler er, at de introducerer en særskilt køberetlig regulering af digitalt indhold og digitale tjenester, der ikke tidligere har været set.

Virksomheder, der sælger digitalt indhold- eller tjenester, skal være opmærksomme på, at de nye regler betyder, at købelovens forbrugerregler nu også gælder ved køb af digitalt indhold (for eksempel e-bøger) og digitale tjenester, (for eksempel apps). Reglerne gælder både, hvor forbrugeren i gængs forstand betaler en pris for den leverede vare, og hvor forbrugeren i stedet afgiver personoplysninger til den erhvervsdrivende som "betaling".

Sammen med det digitale indholds debut i købeloven, er også en del af de øvrige bestemmelser i loven blevet opdateret i større eller mindre grad. Det digitale indhold har i sig selv sat et tydeligt aftryk på de ellers velkendte regler om forbrugerkøb, og derudover er der også sket en mere generel opdatering. Formålet er at tilpasse reglerne til den digitale virkelighed, som vi møder i dag.

Yderligere EU-regulering med digitalt fokus

Ud over de nye regler i købeloven foregår der også yderligere forhandlinger i EU, der tyder på, at vi stadig har en væsentlig regulering af det digitale område i vente.

Som en del af en overordnet strategi om at forny og opgradere reguleringen af de digitale markeder har EU-Kommissionen præsenteret en lovpakke, der blandt andet består af Digital Services Act og Digital Markets Act. Formålet med denne lovpakke er blandt andet at skabe et sikkert digitalt univers og at sikre lige vilkår og konkurrencedygtighed på det digitale marked.

Digital Services Act er tænkt som en tilføjelse til og opdatering af det eksisterende E-handelsdirektiv (der er implementeret i den danske e-handelslov) og har betydning på tværs af virksomheder, der beskæftiger sig med e-handel og digitale tjenester. De forventede regler har primært fokus på forbrugerbeskyttelse, øget gennemsigtighed og beskyttelse af rettighedshavere. Det er blandt andet forventningen, at direktivet vil medføre nye forpligtelser for digitale tjenester til for eksempel at fjerne ulovligt indhold og til at etablere relevante klageadgange.

Virksomheder, der udbyder digitale platforme, kan forvente, at Digital Markets Act bliver vedtaget som en selvstændig forordning med fokus på at regulere platforme, der over en varig periode har indflydelse på det indre marked – såkaldte "gatekeepers". Også i denne forordning forventes "rimelige vilkår" og "gennemsigtighed" at være nogle af nøgleordene.

Lovpakken er fortsat kun et forslag, og det forventes først færdiggjort og vedtaget i 2023. Der er dog næppe nogen tvivl om, at forslaget er et udtryk for stærke ønsker om en mere omfattende regulering af det digitale område.

For særligt udbydere af digitale platforme vil det derfor formentlig allerede i løbet af 2022 være gavnligt at overveje, hvordan de tiltag, der varsles indført med den nye lovpakke, konkret kan og bør implementeres.

Bliver forslagene vedtaget i en form svarende til det, der er fremsat, er der næppe nogen tvivl om, at der vil være tale om en ganske omfattende og kompleks regulering af det digitale marked. Uanset om man er udbyder, forhandler eller bruger af en digital platform, er der derfor god grund til, at man holder godt øje med, hvordan denne lovpakke kommer til at gøre sit indtog i dansk ret.

Kontakt

Kristian Storgaard
Partner

Dir. +45 38 77 44 70
Mob. +45 20 19 74 10
kst@kromannreumert.com

Mette Møller Pedersen
Senioradvokat

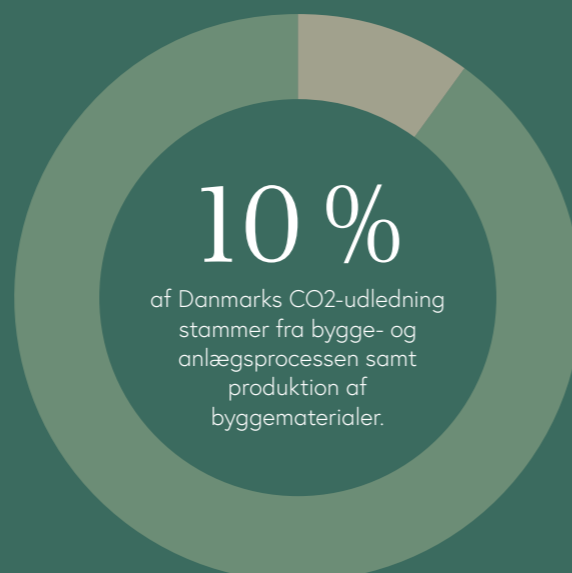
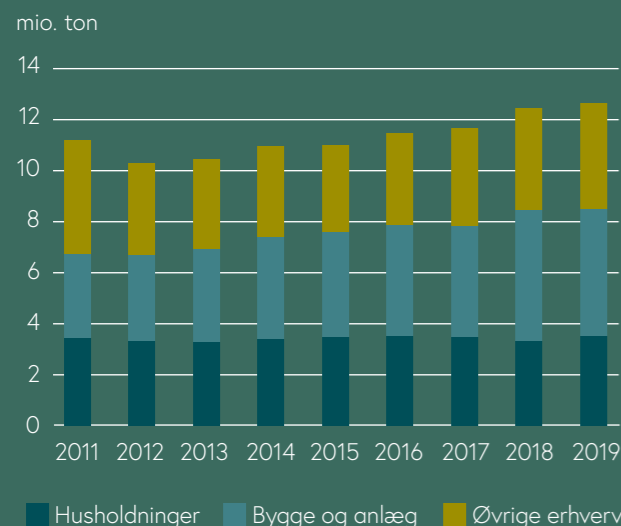
Dir. +45 38 77 44 02
Mob. +45 51 50 34 44
mmp@kromannreumert.com

Bæredygtighed i byggebranchen – galt eller genialt?

Et bredt politisk flertal indgik i marts 2021 en aftale om fremtidens bæredygtige byggerier i overensstemmelse med nutidens bæredygtighedsånd. I bygge- og anlægsbranchen er de helt centrale buzzwords nemlig *grøn*, *genbrug* og *genanvendelse*. Men ingen medajle uden bagside: Området er nyt, og det medfører væsentlige juridiske udfordringer til byggeriets forskellige faser, herunder mangelvurderingen. Hvordan vurderes det, om de recirkulerede materialer er mangelfulde? På trods af de juridiske aspekter er der ingen tvivl om, at cirkulært byggeri er det nye sort, og det er kommet for blive.

Samlede affaldsmængder efter affaldskilde

Bæredygtighedens fokus har skiftet kurs

Miljøbevidsthed og bæredygtighed er nogle af de helt store buzzwords – også inden for bygge- og anlægsbranchen. Tidligere har fokus været centreret på driftsmæssigt bæredygtige bygninger. Vi har set alt fra optimering af energiforbrug til intelligente bygninger, som selv regulerer ind- og udluftning. Selve bygge- og anlægsarbejderne forurener imidlertid i et så markant omfang, at byggeaffald udgør 40 % af hele landets årlige affald, svarende til 5 millioner tons.¹

Ovenstående har været springbrættet til de to g'er: genanvendelse og genbrug. Det ses nu i stigende grad, at entreprenørerne recirkulerer byggemateriale og foretager livscyklusanalyser. Dette tiltag kan være med til at løfte vores fælles ansvar over for klimaet – og kan tilmed også være økonomisk fordelagtigt. Men ingen medajle uden bagside.

Genanvendelse eller genbrug

Ved recirkulering må man sondre mellem, om der foreligger genbrug eller genanvendelse. Ved genanvendelse indgår varen som et delelement i en ny vare. Et kendt eksempel er genanvendelse af beton. Betonen nedknuses og sammenblandes med ny beton. Ved genanvendelse dannes der derfor en ny vare, hvilket betyder, at varen ofte er underlagt egnethedsdokumentation. Genanvendelse er derfor typisk ganske uproblematisk.

Ved genbrug anvendes et brugt materiale, for eksempel et gammelt vindue, som sættes uændret ind i et nyt byggeri. Men er et gammelt vindue fra 1970 overhovedet driftsmæssigt bæredygtigt? Nej, ikke i sig selv – vinduet skal selvfølgelig overholde bygningsreglementets nuværende energikrav. Dette kan for eksempel løses ved, at der indsættes et energibevist forsatsvindue. Modsat genanvendelse – vil der meget sjældent foreligge egnethedsdokumentation for genbrug. Da genbrug skal overholde de samme krav som nye byggematerialer, kan entreprenøren risikere at blive pålagt et mangelsansvar.

Genbrug er det nye sort – men er det for risikabelt?

Genbrug er kommet for blive. Men det åbner for en hel række af juridiske udfordringer. Lad os tage et tænkt eksempel: En ældre bygning rives ned, murstenene renses og anvendes nu i et nyt byggeri. Det er ikke raketvidenskab, at 70-årige gamle mursten ikke har samme holdbarhed som nyproducerede mursten af samme kvalitet. Så hvordan vurderes det, om de genbrugte mursten lider af mangler? Hvordan spiller genbrug sammen med entreprenørens 5-årige mangelsansvar efter AB-reglerne? Entreprenøren påtager sig en større risiko ved at benytte brugte mursten og kan risikere at være

ansvarlig for en mangel på trods af, at manglen stammer fra de genbrugte mursten. Omvendt – tør en bygherre benytte sig af genbrug, hvis det er bygherren, der løber risikoen? Spørgsmålene er utallige. Det er derfor tydeligt, at bæredygtigheden skal indtænkes i alle byggeriets forskellige faser.

Ny national strategi for bæredygtigt byggeri

Bæredygtighed er ikke udelukkende genbrug. CO2-belastningen er en afgørende faktor. Det er derfor altid en afvejning mellem klimabelastning, økonomi og kvalitet.

Der er derfor mange fordele ved at fremme cirkulære byggerier på politisk plan. Det fremmer anvendelsen af langtidsholdbare materialer, hvilket også skaber lavere ressourceforbrug. Til trods for dette, så tilskynder hverken bygge- eller udbudslovgivningen bæredygtige byggerier. Derimod findes en række certificeringer, som tager højde for cirkulært byggeri, såsom DGNB og C2C.

Et bredt politisk flertal indgik dog den 5. marts 2021 en aftale om den nationale strategi for bæredygtigt byggeri. Der vil allerede fra 2023 være krav om livscyklusanalyser (LCA) for nybyggeri samt, at der påbegyndes indfasning af CO2-grænseværdier. Herudover fremmer aftalen blandt andet miljøvaredeklarerationer (EPD'er) i udbudsprocesser, og der bliver sat fokus på at opbygge viden om, hvornår og hvordan det både miljømæssig og økonomisk giver mening at genanvende og genbruge materialer i byggeriet.

Bæredygtighed er derfor noget din virksomhed bør have fokus på allerede nu.

Kontakt

Steffen Bang-Olsen
Partner
Dir. + 45 38 77 45 89
Mob. + 45 61 63 54 54
sbo@kromannreumert.com

Jeppe Lefevre Olsen
Partner
Dir. + 45 38 77 43 08
Mob. + 45 20 19 74 34
jol@kromannreumert.com

¹ NYT: Vi sorterer fortsat mere affald til genanvendelse – Danmarks Statistik (dst.dk)

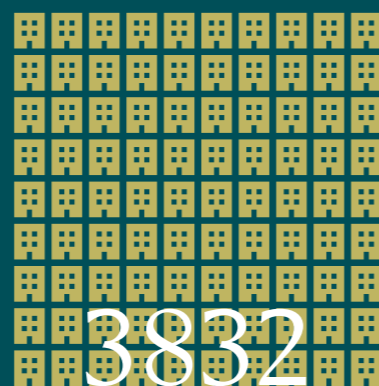
Øgede krav til arbejdsgivere

Psykisk arbejdsmiljø, undersøgelser og whistleblowerordninger

Fle virksomheder har i 2021 været kritiseret for manglende forebyggelse og uhensigtsmæssig håndtering af sager om det psykiske arbejdsmiljø, herunder krænkende adfærd. Det har påvist nødvendigheden af, at den enkelte virksomhed ikke alene fokuserer på relevante forebyggende tiltag, men også aktivt forholder sig til kommunikationsberedskab samt til et betryggende format for gennemførelse af eventuelle undersøgelser. Etablering og administration af whistleblowerordninger, der i december 2021 blev lovpligtige for et stort antal virksomheder, forventes også at have fokus i 2022.

Procesplan for undersøgelsesforløb

private virksomheder har 50-249 medarbejdere og skal derfor etablere en whistleblowerordning inden den 17. december 2023.

Kilde: Danmarks Statistik

Sikring af et godt psykisk arbejdsmiljø

2021 bød på kritik af arbejdsgivere i relation til sager om krænkende adfærd på arbejdspladsen med heraf følgende negativ presseomtale.

Kritikken har dels omhandlet arbejdsgiveres manglende forebyggelse af krænkende adfærd (sikring af et godt psykisk arbejdsmiljø) eller manglende ændring/håndtering af konstateret uhensigtsmæssig adfærd, dels kritik af hvordan de opståede sager ledelsesmæssigt har været håndteret.

Krænkelssager, det være sig både seksuelle krænkelser samt andre former for krænkelser, er svære at håndtere. Sagerne involverer en flerhed af medarbejdere (der måske er på forskellige hierarkiske niveauer) samt afdækning af ofte meget personlige forhold forbundet med stor sensitivitet. Processen kan kompliceres af en række forhold, såsom kulturforskelle, virtuelle arbejdsmiljøer, tidsmæssige aspekter mv., og vil typisk fordrer en vanskelig bevisvurdering.

Gennemførelse af undersøgelse

Anvendelse af undersøgelser, der afdækker opståede forhold, eksempelvis krænkelssager, er af flere grunde ofte hensigtsmæssigt. Forinden de iværksættes, er det dog vigtigt, at arbejdsgiver har gjort sig processen for undersøgelsen klart, herunder hvem der konkret skal forestå undersøgelsen, om de bidragende skal ledsages af bisidder, hvad undersøgelsen konkret skal afdække og munde ud i, og hvem der har kompetencen til at drage eventuelle konsekvenser eller iværksætte relevante tiltag på baggrund heraf. Af hensyn til de involverede er det hensigtsmæssigt, at arbejdsgiver på transparent vis, for eksempel i en politik, har anskueliggjort, hvad processen overordnet kan forventes at indebære.

Gode råd

Arbejdsgivere bør i 2022 i forbindelse med sikring af et godt psykisk arbejdsmiljø samt gennemførelse af undersøgelser blandt andet have fokus på:

- Forebyggelse af krænkende adfærd via politikker, intern undervisning og ledelsesmæssig forankring
- Sikring af minimumsprocedure for håndtering af indberettede forhold/ gennemførelse af afdækningsforløb/ undersøgelser
- Sikring af kriseberedskab i forhold kommunikation/ presse mv.

Selskabets bestyrelse bør tilsvarende forholde sig til, hvordan man konkret vil håndtere sager, der måtte rette sig mod det øverste ledelsesniveau i virksomheden/ organisationen.

Lovpligtig etablering af whistleblowerordning

Whistleblowerloven trådte i kraft den 17. december 2021 og gjorde det lovpligtigt for offentlige arbejdsgivere med 50 eller flere ansatte samt private arbejdsgivere med over 249 medarbejdere at etablere en whistleblowerordning. Ordningen skal blandt andet muliggøre indberetninger om seksuel chikane eller andre grove personrelaterede konflikter på arbejdspladsen, for eksempel grov chikane.

Den 17. december 2023 bliver private virksomheder med mere end 50 medarbejdere tillige omfattet af lovens forpligtelser. Mange virksomheder har dog allerede i dag etableret whistleblowerordninger, selvom de ikke er forpligtet til det.

Etablering af whistleblowerordninger giver anledning til en række overvejelser. Blandt andet i forhold til, hvem der kan anmelde, hvilke forhold, der rækker ud over lovens mindstekrav, der skal kunne anmeldes, koncernforhold, driften af ordningen, persondataretlige aspekter mv.

Etablering og drift af whistleblowerordninger forventes fortsat at have mange virksomheders fokus i 2022. Virksomhederne bør i den forbindelse huske, at whistleblowerordningen ikke bør stå alene, men derimod bør ledsages af forebyggende arbejde (politikker, proaktivt arbejdsmiljøarbejde, undervisning mv.), ligesom proceduren/processen for undersøgelse af de indberettede forhold bør være overvejet og fastlagt.

Kontakt

Marianne Granhøj
Partner
Dir. +45 38 77 46 80
Mob. +45 24 27 48 20
mrg@kromannreumert.com

Maria Bekke Eiersted
Director, advokat
Dir. +45 38 77 53 22
Mob. +45 24 86 00 62
mrp@kromannreumert.com

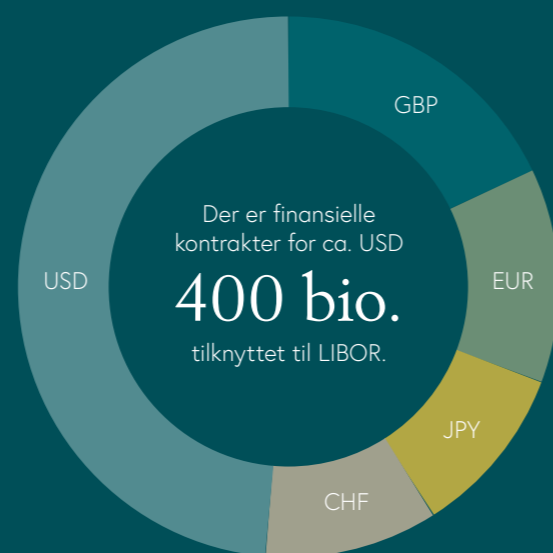
Udfasning af LIBOR

Farvel til LIBOR, velkommen til RFR-renter

Efter årtier som fast komponent i de globale finansielle markeder markerer begyndelsen af 2022 et endegyldigt farvel til de forskellige LIBOR-renter og et velkommen til nye RFR-referencerenter (risikofrie renter). Da LIBOR ikke længere vurderes at give et retvisende billede af omkostningerne ved lånefinansiering, har LIBOR ikke været offentliggjort for en række valutaer og renteperioder efter den 31. december 2021. Selv om udfasningen af LIBOR ikke har til formål at ændre rentebetalingerne nævneværdigt, så vil udfasningen fortsat give anledning til praktiske udfordringer for de virksomheder, der opererer på de finansielle markeder.

Oversigt over udfasning af LIBOR

Valuta	Nuværende	RFR	Ophørsdato
GBP	LIBOR	SONIA	31. dec. 2021
USD (alle løbetider bortset fra 1 uge og 2 måneder)	LIBOR	SOFR	30. Juni 2023
USD (1 uge og 2 måneder)	LIBOR	SOFR	31. dec. 2021
CHF	LIBOR	SARON	31. dec. 2021
JPY	LIBOR	TONAR	31. dec. 2021
EUR	EURIBOR		Remains
SEK	STIBOR		Remains
DKK	CIBOR		Remains
NOK	NIBOR		Remains

Kilder: Nordea Markets | Structured Finance Association

Berørte valutaer

Som følge af udviklingen på de finansielle markeder, har bankerne bevæget sig væk fra traditionelle finansieringskilder, og i kølvandet på forskellige sager om misbrug, har en række myndigheder meddelt, herunder engelske FCA, at referencerenten LIBOR (London Inter-Bank Offered Rate) ikke længere vil blive offentliggjort for valutaerne GBP, USD, CHF og JPY. Erstatningen er nye referencerenter, såkaldte RFR-renter (risikofrie renter), der anses for værende mere robuste og sværere at manipulere end LIBOR-renter.

Virksomheder bør være opmærksomme på, at ændringen har stor betydning for de finansielle markeder, idet den variable del af variable rentesatser (inden LIBOR-udfasningen) blev fastsat med udgangspunkt i LIBOR.

Offentliggørelsen af LIBOR for valutaerne GBP, USD (1 uge og 2 måneders løbetider), CHF og JPY ophørte den 31. december 2021 og ophører den 30. juni 2023 for øvrige USD-løbetider. Det er værd at bemærke, at EURIBOR (relevant for låntagning i EUR) og CIBOR (relevant for låntagning i DKK) ikke bliver udfaset, idet EURIBOR allerede er tilpasset i overensstemmelse med nye metodikker og derfor vil fortsætte.

Forskelle mellem LIBOR og RFR-renter

Der er visse forskelle, som virksomheder bør være særligt opmærksomme på:

Historisk rente

Hvor LIBOR er en terminsrente (der fastsættes forud for en bestemt periode, for eksempel tre måneder), afspejler en RFR-rente den faktisk gennemsnitlige dag-til-dag-rente og er et udtryk for historiske finansieringsomkostninger baseret på faktiske transaktioner. Det betyder, at de forfaldende renter for en given periode først kendes ved den pågældende renteperiodes udløb.

Timing

Da RFR-renterne fastsættes på bagkant, er der – indtil renteperiodens udløb – en iboende usikkerhed forbundet med den faktiske rente, der skal betales for en given renteperiode. Markedets løsning herpå er at gå fem dage tilbage i tid ved fastsættelse af RFR-renten, så den endelige rente kendes fem dage inden renteperiodens udløb.

Økonomisk neutral

Modsat LIBOR giver RFR-renterne en rentesats baseret på lille eller ingen finansiell risiko. Der medtages således ikke nogen kreditrisiko eller terminspræmie i fastsættelsen af RFR-renterne. Som følge heraf vil RFR-renten sandsynligvis være lavere end LIBOR.

Da ønsket er at gøre overgangen økonomisk neutral, er markedets løsning på de økonomiske konsekvenser af den (formentlig) lavere RDR-rente tilføjeelsen af en korrektionsats, der skal afspejle forskellen mellem LIBOR og RFR-renten. Virksomheder bør således være opmærksomme på, at rentebeløb fremadrettet vil blive beregnet som summen af den pågældende RFR-rente, denne korrektionsats og långivermargin.

Dokumentation

Med hensyn til dokumentation har reaktionen på ændringerne i referencerenterne i markedet nærmest været "jo mere, jo bedre". Selv om hovedparten af ændringerne bør være standardvilkår og ikke genstand for forhandling, er der stadig forskelle i implementeringen, og med mængden af ændringer (lånedokumenter kan nu være 20 sider længere) har der været tale om en stejl indlæringskurve for aktørerne på de finansielle markeder.

Fremtidsudsigter

I lyset af den øgede kompleksitet, som skiftet til RFR-renterne har tilføjet finansielle kontrakter, forekommer det sandsynligt, at aktørerne på de finansielle markeder vil forsøge at forsimple de kontraktuelle og operationelle udfordringer ved RFR-renterne, men pt. er der stadig ingen markedspraksis.

I den forbindelse er det særligt relevant at følge udviklingen på USD-markedets indførelse af en terminsbaseret RFR-rente for at imødegå en del af den kompleksitet og usikkerhed, der er forbundet med RFR-renterne. Til trods for at GBP markedet umiddelbart ser ud til at fastholde overgangen til de nye RFR-renter, bliver det interessant at se, om GBP-markedet alligevel vil følge trop i lyset af de praktiske fordele ved terminsbaserede RFR-renter.

Contact

Kumaran Thavarajah
Partner
Dir. +45 38 77 44 62
Mob. +45 20 19 74 65
kuth@kromannreumert.com

Katherine Hensby
Director
Dir. +45 38 77 42 89
Mob. +45 24 86 01 25
kahe@kromannreumert.com

“

What Kromann Reumert does so well as opposed to other law firms is their innate understanding of the law combined with excellent business insight.

Legal500

“

An impeccable level of service, dedication and interpersonal skills.

Chambers

“

It is by far the strongest law firm in the country.

IFLR1000

Kromann Reumert

Kromann Reumert er Danmarks førende advokatvirksomhed med kontorer i København, Aarhus og London.

Vi er omtrent 500 medarbejdere, hvoraf cirka 300 er jurister, der tilsammen dækker en lang række specialeområder. Vores rådgivning er altid målrettet den enkelte klient. Vi tror på, at vi yder den bedste rådgivning i et tæt samarbejde med klienten og på baggrund af et indgående kendskab til dennes organisation og forretning. Det gør os i stand til at levere løsninger, der er værdiskabende – også på længere sigt.

Som det eneste danske advokatfirma er vi medlem af Lex Mundi – et omfattende internationalt netværk af 160 uafhængige advokatfirmaer med mere end 21.000 advokater. Vores klienter får derfor en enestående adgang til kvalitetsrådgivning i flere jurisdiktioner og til et netværk af eksperter fra hele verden.

Medarbejdere

244 / 226

KVINDER / MÆND

København

356

Aarhus

108

London

6

Vores specialer

- Ansættelses- og arbejdsret
- Bank og finansiering
- Corporate crime, undersøgelser og compliance
- Dispute Resolution
- Energi
- Environmental, Social and Governance
- EU-ret
- Fast ejendom
- Financial Services
- Foreign Direct Investments
- Forsikring
- Informationsteknologi
- Insolvens og rekonstruktion
- International handel
- IP
- Kapitalmarkeder
- Konkurrenceret
- Life Science
- M&A
- Miljø og plan
- Offentlig ret
- Outbound legal
- Outsourcing
- Persondata og whistleblowerordninger
- Private client
- Selskabs- og fondsret
- Skat
- Sport, medier og entertainment
- Statsstøtteren
- Sø- og transportret
- Telekommunikation
- Udbud

KROMANN REUMERT

Hos Kromann Reumert sætter vi standarden. Sammen. Vi leverer værdiskabende løsninger og rådgivning med engagement og nærvær. Det gør vi med fokus på værdierne kvalitet, forretningsforståelse, samarbejdsglæde og troværdighed. Vi er Danmarks førende advokatvirksomhed med kontorer i København, Aarhus og London.

KØBENHAVN Ø

SUNDKROGSGADE 5
DK-2100 KØBENHAVN Ø

AARHUS

RÅDHUSPLADSEN 3
DK-8000 AARHUS C

LONDON

65 ST. PAUL'S CHURCHYARD
LONDON EC4M 8AB

ADVOKATFIRMA

KROMANNREUMERT.COM
TLF. +45 70 12 12 11